

Länsstyrelsen Norrbotten  
norrbotten@lansstyrelsen.se

3.12.2015

KÄÄNNÖS

543-233-15, Lausuntopyyntö; Neova AB, Isovuoma, Övertorneån kunta

## LAUSUNTO ISOVUOMAN TURVETUOTANTOALUEEN TOIMILUVAN JATKOA KOSKEVASTA HAKEMUKSESTA

Hakemuksessa esitetty Isovuoman alue sijaitsee Övertorneån kunnassa ja on kooltaan 152 ha, josta uusi turvetuotantoalue on noin 62 ha. Raakaturvetta alueella on noin 1 miljoona m<sup>3</sup>. Keskimääräinen vuosituotanto arvioidaan olevan noin 25 000 m<sup>3</sup>/vuosi. Turvetuotanto jälkihoitotoimineen kestää noin 25 vuotta. Turpeen alla oleva mineraalimaa on otettujen näytteiden perusteella hapanta sulfaattimaata, jolla luokittelun perusteella on keskikorkea happamoittamispotentiaali (alempi intervalli). Tuotantoalue muodostaa noin 0,002 % Tornionjoen valuma-alueesta ja noin 1 % Leipiöjoen valuma-alueesta. Alue on käytännössä ojittamaton.

Neova AB on Skandinavian suurin bioenergiayritys. Suomalainen Vapo Oy omistaa Neova AB:n.

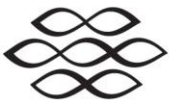
Turvetuotannon käyttöönottoa aloitettiin 1990-luvun lopussa mutta toimenpiteitä ei tuolloin toteutettu. Käyttöönottoa on tarkoitus jatkaa 2015 ojittamalla suoalue. Alueen maankäyttömuodot ovat metsätalous ja virkistys. Turvetuotannon toimiluvan alue on osa Korjun saamenkylän aluetta ja osa Pellon riistanhoitoaluetta. Leipiöjoen alajuoksu kuuluu Fiskeområdet Tornedalen-Haparanda skärgårdet'n alueeseen. Alue kuuluu Torne-Kalix jokikokonaisuutena Natura2000-verkostoon.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio on lausunut aiemmin Isovuoman turvetuotannosta 27.6.2014, ja esittää seuraavat huomiot täydennetystä hakemuksesta:

Turvetuotannosta aiheutuvien päästöjen minimoimiseksi tulee vesien-suojelutoimenpiteet suunnitella huolella ja riittäviksi sekä huomioida BMP/BAT (Ruotsissa: paras mahdollinen tekniikka). Vesipuidedirektiivin ja vesienhoitosuunnitelmien 2016-2020 vaatimukset tulee ottaa huomioon pinta- ja pohjavesien hyvän tilan saavuttamiseksi.

Neova AB on hakemuksessa esittänyt ehdotuksen ympäristönsuojelutoimista, jotka koostuvat mm. laskeutusaltaista ja jälkiselkeytyksestä pintavalutuksen avulla. Pintavalutusalueen kokoa ei ole hakemuksessa kuvattu. Ympäristönsuojelurakenteilla saavutettavan tyyden, fosforin tai kiintoaineksen *reduktiota* ei esitetä hakemuksessa vesistöön johdettavien vesien vaikutusarvioinnin tueksi.

Huomioiden päästöt Leipiöjokeen ja edelleen rajajokeen Ruotsin ja Suomen välillä komissio haluaa nostaa esiin, että Suomessa vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan



uusilla turvetuotantoalueilla BAT (Suomessa: paras käyttökelpoinen tekniikka) tarkoittaa ympärivuotista pintavalutusta ja veden kemiallista käsittelyä. Pintavalutus Kentän jälkeisten vesienkäsittelyrakenteiden osalta tavoitteena on vähentää kiintoainesta vähintään 50%, kokonaisfosforia 40-50% ja kokonaistyppeä 20%, vastaanottavasta vesistöstä riippuen. Suosituksena turvetuotannon laskeutusalueille pidetään enintään 0,6 m<sup>3</sup>/m<sup>2</sup>/h pintakuormitusta. Tutkimusten mukaan ojittamattomilla pintavalutusalueilla hyvin toimivan pintavalutus Kentän tulee olla vähintään 4,5 % valuma-alueesta, hydraulisen kuormituksen pienempi kuin 340 m<sup>3</sup>/ha/d, keskivalunnan enintään 15 l/km<sup>2</sup>/s ja pintavalutus Kentän tulee olla ympärivuotisessa käytössä. (s. 45-47 Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje, Ympäristöhallinnon ohjeita 2|2015, Suomi<sup>i</sup>).

Komissio katsoo, että ympäristönsuojelun tavoitetason tulisi olla samansuuntainen riippumatta siitä, kummalla puolella rajajokea ympäristöä kuormittavaa toimintaa harjoitetaan.

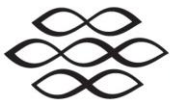
Ilmastonmuutoksen ja nykyistä korkeampien talvilämpötilojen johdosta lisääntyvät sateet, lyhenevä routa-ajanjakso ja rankkasateet tekevät *ylivirtaamamatilanteiden hallinnan* äärimmäisen tärkeäksi, jotta vesistökuormitus voidaan estää. Vesien tarkkailun ja käsittelyn tulee olla tehokasta kaikissa olosuhteissa. Näytteenotto tulee hoitaa myös ylivirtaamamatilanteiden yhteydessä ja tulokset laskea ja raportoida mukaan turvetuotannon vuosittaisissa päästöraporteissa.

Turvekerroksen alla olevan sulfaattipitoisen maan hapettumisen estämiseksi tehtävät toimet tulee huolella toteuttaa yhdessä pH:n tarkkailun kanssa. Veden happamoituminen voi irrottaa veteen metalleja, aiheuttaa kalakuolemia ja vesistön ekologian muutoksia.

Mikäli tuotantoaluetta ei aidata porojen ja riistan kulkemisen estämiseksi, tulee eläinten pääsy ylös ojista mahdollistaa luiskaamalla ojien ja kaivantojen reunat asianmukaisesti.

Haaparannan kunta käyttää Tornionjoen vettä talousvesilähteenä.

Lopuksi rajajokikomissio toteaa, että kasvihuonepäästöjen näkökulmasta turpeen voidaan katsoa olevan fossiilinen polttoaine satojen vuosien aikajänteellä tarkasteltuna. EU:n päästökauppajärjestelmä ja YK katsovat turpeen olevan verrannollinen fossiilisiin polttoaineisiin. Soiden luonnollisten prosessit ja turpeen käyttö polttoaineena on osin sekoitettu hakemuksessa toisiinsa. Nämä hiilen hajoamisprosessit hiilidioksidiksi ovat ajallisesti eri skaaloissa. Turvesoiden suojele voi olla kustannustehokkaimpia tapoja torjua ilmastonmuutosta, tasata tulvahuippuja pidättämällä vesiä ja samalla vaikuttaa myönteisesti pintaveden laatuun.



Britt-Marie Häggberg  
puheenjohtaja

Timo Jokelainen  
varapuheenjohtaja

Virve Sallialmi  
sihteeri

Tiedoksi Övertorneån kunta  
Haaparannan kunta  
Pellon kunta  
Ylitornion kunta  
Tornion kunta

---

<sup>i</sup> Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje Ympäristöhallinnon ohjeita 2 | 2015  
<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/155221>